

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Filipa Dienstbiera a soudkyň Veroniky Juříčkové a Jiřiny Chmelové v právní věci žalobce: **M. Š.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, sídlem Národní třída 118/16, Praha 1, proti rozhodnutí předsedy žalované ze dne 7. 11. 2023, č. j. 10.01-000506/21-008, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 26. 3. 2024, č. j. 11 A 18/2024-11,

t a k t o :

Kasační stížnost **s e z a m í t á .**

Odůvodnění:

I. Vymezení případu

[1] Žalobou žalobce napadl shora uvedené rozhodnutí předsedy žalované, jímž bylo zastaveno řízení o žádosti žalobce o určení advokáta dle § 66 odst. 1 písm. g) zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, neboť žádost se stala zjevně bezpředmětnou.

[2] V řízení před Městským soudem v Praze žalobce v reakci na výzvu soudu k zaplacení soudního poplatku požádal o osvobození od soudních poplatků. Usnesením ze dne 26. 3. 2024, č. j. 11 A 18/2024-11, městský soud tuto žádost žalobce zamítl, neboť žalobu shledal zjevně bezúspěšnou. Žalobce žádal o určení advokáta k zastoupení v řízení před Ústavním soudem sp. zn. III ÚS 2024/21 vedeném o žalobcově ústavní stížnosti. Předseda žalované vydal dne 19. 10. 2021 rozhodnutí, kterým žalobci advokáta neurčil. Toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Městského soudu v Praze ze dne 30. 8. 2023, č. j. 9 A 12/2022-69, a věc byla žalované vrácena k dalšímu řízení. Vzhledem k tomu, že dne 27. 1. 2022 Ústavní soud ústavní stížnost žalobce v řízení sp. zn. III ÚS 2024/21 odmítl,

předseda žalované řízení o určení advokáta zastavil. Městský soud tedy uzavřel, že předmětem žaloby je otázka zastoupení žalobce v soudním řízení, které již neprobíhá, jedná se tedy o zjevně bezúspěšný návrh. K tomu odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 6 As 5/2022-78.

II. Kasační stížnost

[3] Žalobce (stěžovatel) podal proti v záhlaví označenému usnesení městského soudu kasační stížnost podle § 102 a násl. zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (s. ř. s.), kterou spojil s žádostí o osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost.

[4] V kasační stížnosti stěžovatel shrnul, že rozhodnutí o neurčení advokáta pro řízení před Ústavním soudem bylo rozsudkem městského soudu zrušeno a věc byla vrácena žalované k dalšímu řízení. Městský soud žalované rozsudkem uložil, aby své rozhodnutí náležitě odůvodnil. Žalovaný však namísto náležitého odůvodnění využil situaci k neoprávněnému rozhodnutí o zastavení řízení, protože řízení u Ústavního soudu bylo mezitím skončeno. Žalovaná tedy dle stěžovatele učinila zmatečné rozhodnutí. Městský soud stěžovateli podsouvá důsledky rozhodnutí jako důvod pro zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků.

[5] Z uvedeného důvodu stěžovatel navrhl zrušení napadeného usnesení městského soudu.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[6] K naplnění podmínek řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud uvádí, že s ohledem na charakter napadeného procesního usnesení městského soudu netrval na zaplacení soudního poplatku za kasační stížnost, a tedy ani samostatně nerozhodoval o žádosti o osvobození od soudního poplatku za kasační stížnost. Jak uvedl rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v usnesení ze dne 9. 6. 2015, č. j. 1 As 196/2014-19, č. 3271/2015 Sb. NSS, stěžovatel má povinnost zaplatit poplatek za řízení o kasační stížnosti a jen tehdy, pokud kasační stížnost směřuje proti rozhodnutí krajského soudu o návrhu ve věci samé (o žalobě) či o jiném návrhu, jehož podání je spojeno s poplatkovou povinností. Totéž se týká povinnosti zastoupení stěžovatele v řízení o kasační stížnosti (citované usnesení rozšířeného senátu, bod 29).

[7] Poté soud přezkoumal napadené usnesení městského soudu v rozsahu kasační stížnosti a v rámci uplatněných důvodů. Ověřil při tom, zda napadené rozhodnutí netrpí vadami, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti (§ 109 odst. 3 a 4 s. ř. s.), a dospěl k závěru, že kasační stížnost **není důvodná**.

[8] Dle § 4 odst. 1 písm. a) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích je s podáním žaloby spojen vznik poplatkové povinnosti.

[9] Podle § 36 odst. 3 s. ř. s. *účastník, který doloží, že nemá dostatečné prostředky, může být na vlastní žádost usnesením předsedy senátu zčásti osvobozen od soudních poplatků. Přiznat*

pokračování

účastníkovi osvobození od soudních poplatků zcela lze pouze výjimečně, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody, a toto rozhodnutí musí být odůvodněno. Dospěje-li však soud k závěru, že návrh zjevně nemůže být úspěšný, takovou žádost zamítne. Přiznané osvobození kdykoliv za řízení odejme, popřípadě i se zpětnou účinností, jestliže se do pravomocného skončení řízení ukáže, že poměry účastníka přiznané osvobození neodůvodňují, popřípadě neodůvodňovaly. Přiznané osvobození se vztahuje i na řízení o kasační stížnosti.

[10] Osvobození od poplatkové povinnosti je tedy možné přiznat pouze za splnění stanovených podmínek.

[11] Městský soud správně odkázal na judikaturu, která vykládá pojem „zjevně neúspěšný návrh“ obsažený v § 36 odst. 3 s. ř. s. a z níž vyplývá, že zjevná bezúspěšnost žaloby musí být zjiitelná bez pochybností, nesporně a jednoznačně (např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 3. 2006, č. j. 4 Ads 19/2005-105, č. 909/2006 Sb. NSS, ze dne 10. 9. 2008, č. j. 9 As 97/2007-29, nebo ze dne 29. 6. 2011, č. j. 1 As 51/2011-135).

[12] Správně též městský soud vycházel z rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 2. 2022, č. j. 6 As 5/2022-78, v němž zdejší soud posuzoval případ obdobný situaci nynějšího stěžovatele. V uvedeném rozsudku Nejvyšší správní soud konstatoval, že je bezpředmětné rozhodovat o určení advokáta pro řízení, které již neprobíhá, a potvrdil, že v takové situaci je žaloba proti zastavení řízení zjevně bezúspěšným návrhem. Závěr městského soudu o zjevné bezúspěšnosti žaloby ve smyslu § 36 odst. 3 s. ř. s. je tak i v nynější věci správný a městský soud nepochybil tím, že stěžovateli osvobození od soudních poplatků nepřiznal.

[13] Na věci nic nemění ani okolnost, že předchozí rozhodnutí předsedy žalované městský soud zrušil a zavázal žalovanou k řádnému odůvodnění zamítnutí žádosti. Skončení řízení, pro něž měl být advokát určen, je natolik podstatnou změnou skutkových okolností, která musela být žalovanou zohledněna bez ohledu na závazný právní názor vyslovený soudem při přezkumu předchozího rozhodnutí žalované ve věci samé.

IV. Závěr a náklady řízení

[14] Nejvyšší správní soud s ohledem na výše uvedené dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 věty druhé s. ř. s. zamítl.

[15] O náhradě nákladů řízení o této kasační stížnosti rozhodne krajský soud v konečném rozhodnutí o žalobě, a to podle pravidel o náhradě nákladů řízení o žalobě samotné (§ 60 s. ř. s., tedy podle procesního úspěchu účastníků řízení o žalobě, obdobně viz rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 29. 11. 2023, č. j. 5 As 84/2022-30, bod 50, a na něj navazující rozsudky NSS, např. ze dne 6. 12. 2023, č. j. 6 As 306/2023-15, a č. j. 6 As 312/2023-28).

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 18. listopadu 2024

JUDr. Filip Dienstbier, Ph.D.
předseda senátu